

מתניתין:

א. עד אחד אומר מת, ונשאת לאחר, או אפילו רק התירוה להנשא, ובא עד אחד ואמר לא מת, הרי זו לא תצא מהתירה הראשון, ומותרת לינשא לכתחילה. דכל מקום שהאמינה תורה לעד אחד נאמן כשתים. ואם עדין לא התירוה, כיון שעדין לא סמכין על העד, לא חשיב כתרי.

ב. עד אחד אומר מת ושנים אומרים לא מת, אם העד אחד פסול מדרבנן לשאר עדויות, והשנים נמי פסולים לשאר עדויות, אף על פי שנשאת קודם שבאו השנים, תצא. דכל מקום שהאמינה תורה לנשים ולפסולין הולכים אחר רוב דעות.⁽¹⁰⁾

ג. אם שנים אומרים מת ועד אחד אומר לא מת, אף על פי שלא נשאת קודם שבא העד אחד, תנשא דאזלינן אחר רב דעות בין לקולא ובין לחומרא, ואף על פי שלא התירוה עדין, תנשא :

גמרא:

שנינו במשנה: עד אחד אומר מת, ונשאת,

כתובה, אבל וחמותה אסורה א"פ שאמרה תחילה מת בעלי, ונמצא שאין זו חמותה, והרי היא לה כנכרית, אפילו הכי לא נאמנת לומר מת חמי, וחמותה נשאת באיסורה.

מאי טעמא חמותה אסורה, הא לאו חמותה היא, לאו משום דאמרין, לא בעלה מיית ועדיין זו חמותה, ולא חמיה מיית, והא דקאמרה כלתה הכי, לקלקולא לחמותה הוא דקמיכוונא. ואף על פי שבעלה, שהוא בן של חמותה, נמצא במדינת הים, ואין אמו אצלו לדבר לו על כלתה דברים רעים, אפילו הכי סברה כלה לקלקלה מעכשיו, כי היכי דלבתר שעתא כשישוב בעלה של הכלה ובעלה של חמותה, תדחה לחרפות, ולא תיתי תצטערן.

אלמא אמרין דמסקא דעתא על צער שיבוא לאחר מיכן, הוא הדין לחמותה הבאה לאחר מיכן.

ודחינן: דלמא שאני התם דרגיש לה צערא שכבר הרגישה כלה זו בצער שמצערתה חמותה, ושנאה ישנה היא, משא"כ בחמותה הבאה לאחר מיכן, שמעולם לא היתה חמותה ולא הרגישה מעולם צער ממנה, לא תפשוט.⁽⁹⁾

וכן נראה לי שכוונו בשניהם גדולי הפוסקים בשתי שאלות שלא הביאום, מפני שבת חמיה כבת חמותה ואינה נאמנת, וחמות הבאה לאחר מן אינה בכלל חמות, ונאמנת.

וכן נראה לי בלא פקפוק, אלא שכל המפרשים מעמידין אותה בספק, ולא תצא.

10. אבל אם האחד כשר לשאר עדויות והשנים פסולים, הוי כמחצה על מחצה ולא תצא, דתרי פסולין כחד כשר הוי, (שו"ע סי' י"ז סעי' ל"ז).

מעידה עליה, אלמא, אמרין דמסקא אדעתא דמיית בעל ונפלה קמי אחי בעלה ותהא יבמתה צרתה. ופירש"י ז"ל דשאני התם ביבמתה שעתידה להיות צרתה ממש, ועבדה לה צערא בגופא, ומשו"ה מסקא אדעתה טפי. אבל בחמותה הבאה לאחר מיכן, דאיכא רק צער מחמת ממון, דלמא לא מסקא אדעתה כולי האי.

9. כתב המאירי, דבחמות הבאה לאחר מיכן, למסקנא ראוי לומר שנאמנת, וכן ראוי לפסוק,